

Muistot kirjaksi

Kirjahyllyssäni on oma osasto elämäkerroille. Kirjat ovat aakkosjärjestyksessä ja kohdassa T on nyt kaksi kirjaa, joiden takakannessa on nimeni. Toinen on Maileri, viilari, vaari ja toinen Rakkautta ja ristiriitoja. Kirjat ovat niin sanottuja omakustanteita. En tarjonnut käsikirjoituksia kustannusyhtiöille, vaan kustantansin ne itse.

Kirjoita kirja vaarin elämästä

Sisareni poika ehdotti minulle näin vuosia sitten. Isäni jäljiltä oli olemassa sotilaspassi, palkintolusikoita, kolme Pirkan hiihdon mitalia, muutamia kirjoja ja valokuvia. Houkuttelin sukulaisia muistelemaan isääni ja äitiäni.

Isäni oli ollut koneasentaja. Hän ei ollut aktiivisesti mukana yhteiskunnallisissa riennoissa eikä hänestä julkaistu muistokirjoitusta Aamu-lehdessä. Mutta hän oli ollut isämme ja vaarimme. Olin harastanut sukututkimusta vuosia. Kaivoin esille kaikki sukututkimukseen liittyvät paperit ja muistiinpanot tietokoneen kätköistä. Aloitin isäni ja äitini sukujen tarinat 1700-luvun lopulta.

Menin kirjoittajakursseille työväenopistoon. Välillä tuskastuin, kun piti lukea toisten kirjoittamia tekstejä ja kestää omien tekstien arviointia. Kursseista oli apua. Opettajilta sai henkilökohtaista palautetta. Ilman sitä en olisi saanut kirjoja valmiiksi.

Isäni kertoi, että hänen iso-äitinsä pyöräytti kaksospojat heinätoiden lomassa. Jo kaksosia ennen **Anna Loviisa** oli saanut kaksi poikaa, joista toinen kuoli muutaman kuukauden ikäisenä. Kirkonkirjoissa oli merkinnät piian äpäristä.

Kirjoittaminen innosti ottamaan yhteyttä kaukasiinkin

sukulaisiin. Sain pikkuserkul-tani kopion haastattelusta, joka oli tehty toisesta kaksospojasta, isäni isän veljestä, 90 vuotta täyttäneestä eläintohtorista. Ihmettelin kun artikkeli oli julkaistu maaliskuussa. Olin ollut niin isäni tarinan lumoiissa, etten ollut huomannut virhettä. Mitähän siellä heinäpellolla oikeasti oli tapahtunut?

Toimittajana minua kiehoiti asioiden selvittäminen ja tietojen tarkastaminen. Se on helppoa netin avulla. Ei tarvitse matkata arkistoihin ja kirjastoihin – paitsi välillä, kun netti ei osakaan kertoa tietoa mitä kaipaam.

Kun keväällä 2020 sosiaalinen toiminta hiipui, aloin muokata keräämäni aineistoa lopulliseen kuntoon. Tarvitsin ammattitaitajan, koska halusin kirjaan valokuvia. Sain suositukset taittajasta. Emme voineet korona-epidemian takia tavata kasvokkain.

Lähetin tekstit taittajalle ja sain neuvon laittaa tekstiin merkinnät valokuvien paikoista. Laitoin kuvat kuvatiedostoon numerojärjestyksessä. Erilliseen tiedostoon kirjoitin kuvatekstit. Kannen suunnittelu oli helppoa: minulla oli ehdolla kaksi kuvaa. Kirjoittajakursseilla olin oppinut, että kirjassa pitää olla myös myyvä teksti takakannessa.

Taittaja hoiti puolestani tarjouspyynnöt painotaloilta. Päätin, että kirja painetaan Suomessa. Löysimme sopivan painotalon. Muutamilla yrityksillä on tarjolla kokonaisvaltainen kirjan julkaisemispalvelu. Halusin kuitenkin itse vaikuttaa kirjan ulkonäköön ja kuvien aseteluun. Kirjasta otettiin 45 kirjan suuruinen painos. Lahjoitin kirjan lähisukulaisille ja vieraammille myin kirjan.

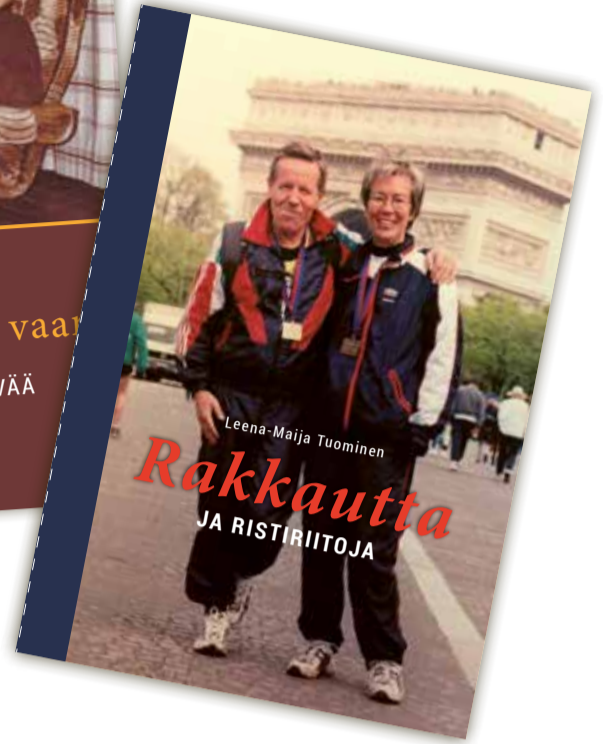
Nainen rakastuu korvillaan

Mieheni oli sairastunut ja päättynyt hoitokotiin. Kuukausi ja vuosi toisensa jälkeen kävin hänen luonaan. Hän ei enää pystynyt keskustelemaan. Olimme vuosien varrella kumpikin jutelleet lapsuudestamme ja nuoruudestamme. Löysin mieheni kirjoituspöydän laatikoista työ- ja koulutodistuksia, poliittisia puheita, haastatteluja, mielipidekirjoituksia ja valokuva-albumia.

Ryhdyin kirjoittamaan mieheni elämästä – aluksi terapia-aiheissa. Kirjoittaminen ei ollut helppoa. Mieheni ankea lapsuus oli vaikea purkaa tarinaksi. Haastattelin mieheni ystäviä. Kirjoitin asioista aikajärjestyksessä.

Tarina eteni keväeseen, jolloin tapasimme. Miten minä liityn tarinaan? Ensin kuvasin sen näin: Enska soitti hänelle, Enska tapasi hänet. Muutaman viikon mietin ja päätin, että kirjoitan meidän elämästämme. Enska olisi Enska ja minä olisin teksteissä minä. Yhteinen tarinamme alkoi, kun kuuntelin Enskan talouspoliittista puhetta demari-nuorten seminaarissa. Jälkeenpäin Enska ihmetteli, enkö tiedä, että nainen rakastuu korvillaan.

On huomattavasti helpompaa kirjoittaa muitten elämästä kuin omastaan. Kerronko ihan kaiken, kaunistelenko, olenko rehellinen, millaisen kuvan annan itsestäni? Minulla oli tallella kalentereita vuodesta 1959. Olin säästänyt lehdissä

Julkaistuja juttujani, pakinoita, kolumneja, minusta tehtyjä haastatteluja, poliittisia puheita, kirjoituksia radio- ja tv-jutuistani.

Välillä kirjoittaminen oli helppoa ja välillä meni viikkoja, etten kirjoittanut mitään. Asia, josta piti kirjoittaa, tuntui vaikealta. Välillä minusta tuntui, ettei tässä ole mitään mieltä – ketä kiinnostaa.

Syyskuussa 2023 täyttäisin 80 vuotta. Jospa saisinkin kirjan valmiiksi synttäreilleni? Kevät ja kesä menivät kirjan viimeistelyssä. Onneksi sain apua toimittajaystävältäni, joka ryhtyi kustannustoimitajaksi. Hän kyseenalaisti tarinoiden sujuvuutta, karsi päällekkäisyyksiä, korjasi kirjoitusvirheitä. Oikolukua teki useampikin läheiseni, mutta silti virheitä jäi.

Tekstiä lukivat etukäteen sisareni ja tyttäreni. Muutamien ystävien, jotka onneksi jaksoivat kuunnella, kanssa keskustelin siitä, mitä kannattaisi

kertoa ja mitä ei. Taittajana oli **Taina Leino**, kuten edellisessäkin kirjassa. Painopaikan löysimme helposti ja niin ennen synttäreitäni kotonani oli 60 sinikantista kirjaa nimeltä Rakkautta ja ristiriitoja, 311 sivua elämästämme.

Olin ylpeä itsestäni. Mieltäni on lämmittänyt saamani palaute. Kirjaa on helppo lukea, teksti tempaisee mukaansa, paljon olette elämässänne ehtineet, on moni sanonut.

Leena-Maija Tuominen
Valokuvat Tuominen perhearkisto.

• Apu-lehti 27.11.2023, Maarit Vuoristo:
LESKEN TARINA:
Kun puoliso joutui hoitokotiin, Leena-Maija Tuominen, 80, asui ensi kertaa elämässään yksin – ”Päätin, ettei minun elämäni lopu tähän”
Artikkeli on luettavissa osoitteessa: bit.ly/apu_tuominen

KUA Kirkon Ulkomaanapu

Testamentti on kaunis tapa auttaa

Jo pienelläkin osuudella omaisuudestasi on suuri merkitys kehitysmaiden köyhimmille ihmisille. Lapset voivat päästä kouluun, nuoret saada ammattikoulutusta ja naiset keinoja hankkia toimeentulon.

Testamentin teko ei ole vaikeaa. Tilaa maksuton testamenttioppaamme: asiakaspalvelu@kirkonulkomaanapu.fi kirkonulkomaanapu.fi/testamentti **020 787 1201**

(Puhelun hinta 8,35 snt/puhelu + 16,69 snt/min)

NOKIAN KESÄTEATTERI 2024

Musiikinäytelmä

Kievarin salaisuus

Liput:

30 / 27 / 15 €

050 3468 464

050 3475 102

avoinna ark. 11 - 17

Esitykset:

26.6. - 10.8.2024

Käsikirjoitus ja ohjaus Heli Pitkänen

Musiikki Sami Varvio ja lavastus Tapio Huilla

www.nokianteatteri.fi